

spikēātās (a Sant Miquel de Llores, prop d'Illa), 1960: s'explica per les rates d'aigua que corren pel ules i recs afluents i s'ha notat que fugen d'aquesta iena de joncs encara que les empaitin.

+*Picaton* eiv. part del joc infantil dit *antera* a Eivissa, veg. la descripció en JnCastelló, *Ibiza y Formentera*, 77-78: de *pica Ton!* = *pica Anton(i)!*

Picaaranyes. Picacames. Picacancell. Picacantó. Picarrasques. Picacireres. Picacóms. Picadivendres. Piferro. Picaformatge. Picajusta. Picagallina. Picalapuz. Picamartells. Picamari. Picamatalassos. Picamola. Picamorter. Picosques. Picanòvia > picanovia men., erque les mossetes delicades, com les que es deixen estejar, s'exclamen llamentament que els piquen els insectes (o perquè festejant fora de la porta els vespres els piquen verament els insectes). *Picansal 'salpàs'* vall. < *pica-amb-sal*, a Sòller alterat en (*pi*)*calsal* per influència de *sal-pas*. *Picapinyes. Picaplatges. Picapops.*

Picaporta [Belv.] o *picaportes* [Lab. 1840]; *picaport* que segons *AlcM* (en to de desconfiança) s'usaria en algunes comarques esparses del Princ. i PVal. i apareixia en un doc. d'arxiu val. de 1438, en plural *picaports*, hapax que voldríem saber si és de lectura segura, per tal d'eliminar l'explicació suggerida en el *DCEC/DECH* (IV, 519b20-28): en cast. apareix ja el 1680 però és manlleu del català. *Picapunt. Picarroques.*

Pica-sal [Belv.]. *Pica-soques. Picatalons* (cf. la dita de Plaerdemavida sobre les noies a qui els pica... el taló, JoMartorell III, 33.18). *Picatapins. Picatatxes* [Lab. 1840]. *Picateies. Picaterres. Picatort*: potser és *picatòrt* a escriure amb *-d* (comparació del picot amb un tort). *Picaverns. Picabastard. Picodre?*: a la mateixa Manescalía de Díez, amb context quasi igual, i potser en el mateix passatge, cita *AlcM* un *pinodre*; l'un o l'altre mal llegit: potser < *pica-odre* perquè sigui un suc o xarello que dona gust picant als bots o odres en què el posen. *Picordi* «murri ---» (*AlcM*): potser aquest murri és menys «murri que bonic», i el mot és més despectiu que el que ha entès el definidor d'*AlcM* (massa inspirat en el «sonsonete» de *picardia*), i llavors és *pica + ordi* en el sentit d'un arplegat que no és bo més que per picar ordi.

Picapedret. Picapelleric. Pil-pic. Picàsia, ball de bastons on deu figurar que peguen a un ase. *Picoi* potser inexacte per *picolla* < *pica olla*; *picoll* pall. sembla ser el mateix.

¹ En les *VidesR* traduint *teritur* del model llatí de Voragine, p. 498; la lliçó de l'original català de les *VidesR* en aquest cas ens l'ha conservada el copista del ms. B, que és del S. XIV; el del ms. bàsic P (170v2, n. 8), entenent malament el sentit de *picar* com a 'tastar', ho alterà en *pro(v)a*. — ² *AlcM* li lleva a Bna. això (III, 3, e) de «*picar el telèfon*»: es diu *picar a la porta*, però *trucar amb la campaneta*, *trucar el timbre*, *el telèfon*. Es diu *trucaré i li telefonaré el que sàpiga*, no pas *li picaré el que...* ni *li trucaré el que...*, i encara menys *el telefonaré tal o tal cosa*. En altres terres i comarques *trucar* i

picar tenen un radi una mira diferent (*trucar a la porta*, i altres *trucs*, tenen més difusió més al NE.; també es diu algun cop a Bna., sobretot quan és absolut: *quan passi per la porta truqui i...*); no ens hi anguniem, que tot això és acceptable, per més que l'ús barceloní és el que té més probabilitat d'estendre's (però no tots els qui dormen a Bna. parlen com a Bna., ni «*tothom que porta gorra és...*»). — ³ Això sabia fer-ho Josep Pla, de qui ho cita *AlcM* (loc. b), però consti que de vegades ho ha hagut de fer tot català, i que almenys és popular a tot el Princ., fins al capdamunt dels Pirineus centrals; sinó que a la Vall de Cardós s'estimaven més *picà m l'úl* (Tavascan, 1934). — ⁴ Podria ser que des de 'tallar' passant per 'separar' es vagi arribar allà a 'triar' (cf. angl. *pick out*), si en un doc. de 1278 tinc raó de creure que s'hauria de llegir «*homis de Pau, los quaus lo domanador los picarà --- a tres que l'omi de Pau los picarà*», si bé l'erudit local Tucoo-Chalà creu llegir en la còpia A *l'espicarà* i *lo espicarà*, i en la còpia B *lo espicarà* en tots dos passatges, i no ho entén. Però la concordància exigeix un pronom plural *los* (i per això crec que hi hagué fals anàlisi *lo spicarà* en lloc de *los picarà*). — ⁵ Segons el *REW*, 6495, també del sard i del reto-romànic, però existeix en diversos parlars d'aquests dominis, i és difícil d'assegurar que allà sigui manllevat d'altres llengües romàniques, com sigui que el fr. *piquer*, amb la seva *k* conservada, ens demostra que no hi ha raó fonètica per considerar italianisme l'engad. *piker*. En romanès i tot n'hi ha potser una avançada en el subst. *pic*, veg. infra. — ⁶ Cercant-ho bé es deurà trobar alguna cosa més, en altres parlars llenguadocians, car el NL *Lu Terún* (veg. el nostre TORON) que avui en el Tarn «*désigne une source aménagée en la voir*» segons el P. Nègre (*Toponymie de Rabastens*, §§ 1262-3) porta el nom de *Tberon-pique* en un doc. de 1837. No crec que l'autor encerti en relacionar-ho amb un *Bol-Pico* (1441, 1638, *Volpichoas* 1492), avui antiquats, que deuen anar amb el nom de planta *bulpiko* «*prèle*» que Séguy deriva de *VULPES* (*Les Noms des Plantes Pyr.*, § 606). — ⁷ No pensem, doncs, en res de pre-romà, que tampoc hi tindríem cap enllaç ni pista, en apel·latius ni tan sols en noms propis (ben vague, si res és, un *in piccis* hapax que troba Whatmough, *Dial. Anc. Gaul*, p. 99, i al capdavant ell el creu germanització del celtisme *BEC*). Del port. *bico* 'bec' deriva el port. *bica* 'tuberia d'una font', 'líquid que cau en rajolí', que a Lisboa pren el sentit de 'tassa de cafè' (MLWagner, *VKR* x, 13). Tot això queda lluny del sentit de *pica*, i així com així tampoc no n'explicaria la *p-*. L'intent d'explicació de l'*AlcM* «del llatí *pīla* amb un canvi de *-l-* en *-k-*» (!) per al qual cerca un expedient desesperat per «contaminació de *picar*, ja que el significat primari del ll. *pīla* era 'morter de picar'». Combinació tan subtil i tan poc romànica que no s'aixeca del paper. — ⁸ Manca fins i tot en el dicc. de MGadea. Això en tot cas no té res a veure amb l'it. *piccolino* 'petitet', però potser